

8 februari 2015 - Dominicuskerk, Utrecht

Een hooggeleerde vrouw, bekend om de artikelen die zij schreef kreeg zwaar reuma; haar handen verkrampden.

Ledematen die haar eerst dienden keerden zich nu tegen haar.

Wat bedoeld was als verbinding met de wereld buiten werd een schot.

Een verschrikking voor haar: niet meer kunnen functioneren naar buiten, het gevoel krijgen nutteloos te zijn, een blok aan het been, afhankelijk worden van anderen die liever op afstand blijven, het contact mijden; die over jou en niet met jou oordelen en beslissen.

Dan worden de woorden van Job in de eerste lezing harde werkelijkheid:
als het avond is denk ik: was het maar morgen - de pijn houdt me uit de slaap
als het morgen is denk ik: was het maar avond - hoe kom ik de dag door.
Alles en iedereen keert zich tegen mij - ik ben van God en mens verlaten.

Niet mee kunnen doen, teruggeworpen zijn op jezelf:

ziekte is meer dan een puur medisch verschijnsel; het treft de hele mens;

het betekent: dicht zitten, geen uitzicht hebben, niet meer voort kunnen.

In de bijbel heet dit: doof zijn of blind, te verlamd zijn om overeind te komen.

Juist in de zieken die het evangelie in beeld laat komen wordt dit zichtbaar:

een lamme bedelend aan de kant, een melaatse met wie contact verboden is, vormen van vallende ziekte waardoor je de controle over jezelf kwijt bent.

Kwalen laten iets zien van de menselijke conditie: 'behindert' zijn, niet jezelf.

De zieken voor de deur van Jezus' verblijf zijn een beeld van onze wereld:

mensen kunnen ziek zijn van angst, verkrampd in hun wrok, door haat verblind;

bewoners van een stad in Oost Oekraïne zitten klem tussen strijdende partijen,

jonge meisjes worden verhandeld als seksslavinnen en kunnen geen kant op,

fanatici misbruiken Gods naam voor hun gruweldaden

en angst kruipt de samenleving binnen en verhardt ons tegenover vreemden;

onze wereld slaagt er maar niet in om een land van vrede te worden.

Het evangelie laat in Jezus een keerpunt zien, hij gaat naar de zieke toe

reikt haar de hand en maakt contact - de verbinding wordt hersteld;

hij doet haar opstaan - de verlamdende werking van de koorts is doorbroken

en zij kan weer functioneren, meedoen, erbij horen.

Van alle kanten komen nu mensen behept met kwalen naar hem toe,

mensen zo in de greep van een ziekte dat zij zichzelf niet meester zijn

- zo erg, dat men zegt: een kwalijke geest heeft bezit van hen genomen.

Hij komt om te openen wie 'dicht zit, om heel te maken wat in stukken ligt.

Maar op het moment dat hij de mensen in zijn ban heeft - 'Iedereen zoekt u' - ,

breekt hij uit de bewoonde wereld, het duister van de nacht in, om te bidden.

Het lijkt wel een vlucht. Heeft hij genoeg van mensengedrang voor zijn deur?

Hij bidt. Wat is dat: bidden?

Het is niet allereerst: een verlanglijstje voorleggen aan God
de AllesKunner tegenover wie ik niets ben en niets kan;
het is eerder: tijd en ruimte maken voor het wonder van mijn bestaan:
- ik ben gewenst, het wordt me als gegund; en God is de AllesKunner
die niets liever wil dan dat ik helemaal tot uitbloei kom.
Bidden is gedenken dat God om ons geeft
en tijd en ruimte maken voor zijn betrokkenheid op ons
- om het tot ons door te laten dringen en op ons in te laten werken.
Gebed is een bad nemen in Gods genegenheid en daarin worden gevormd
om anders te gaan kijken naar onszelf en anderen: met de ogen van God
- zonder oogkleppen, belangeloos, met verwondering en respect.
Alleen zulk een manier van kijken kan onze zieke wereld genezen.

Afgelopen week maakte ik - door de iman uitgenodigd -
het Vrijdagmiddaggebed mee in de Surinaamse moskee te Zwolle.
De iman preekte: *Wat moeten we antwoorden als men ons uitleg vraagt
over verschrikkelijke dingen die anderen in de naam van de islam doen?*
- *Niet allereerst praten, maar het goede gezicht van de islam laten zien.
door een goede buurman of buurvrouw te zijn, vriendelijk, open en gastvrij.*

De kracht en inspiratie daarvoor moet je wel ergens vandaan halen.
De moslims, eerbiedig knielend en diep voorover buigend
en elkaar ervoor en erna hartelijk begroetend en omarmend,
lieten mij zien waar die vandaan komt:
uit contact met een Aanwezigheid die niet van deze wereld is; dat is:
je laten opnemen in een uitstraling van genegenheid, ontferming en geduld
die overeind blijft in deze harde wereld, door geen geweld tegen te houden.
Je hebt een kracht nodig die niet van deze wereld is
om die harde wereld aan te kunnen, om vrede te brengen waar oorlog heerst,
eenheid te brengen waar mensen uit elkaar worden gedreven.

Jozef Essing o.p.

VOORBEDEN

Wij bidden U voor de vluchtelingen in oorlogsgebieden,
opgejaagd en voortgedreven, ver van huis en haard:
dat hun een plek op de aardbodem wordt gegund.

Heer, wij roepen U aan:

Wij bidden U voor hen die hun kracht zoeken in geweld
en opgesloten zijn geraakt
in een kringloop van wraak en weerwraak.

Heer, wij roepen U aan:

Voor allen die zich inzetten voor vrede en gerechtigheid:
dat zij kunnen spreken en handelen
vanuit Gods bewogenheid om mensen.

Heer, wij roepen U aan:

Wij bidden U voor vrouwen, kinderen zelfs,
die verhandeld worden als koopwaar:
van wie het leven niet meer waard is dan wat zilverstukken.

Heer, wij roepen U aan:

Wij bidden ook voor hen die vanuit leegheid en liefdeloosheid
het onheil van mensenhandel in de wereld brengen:
dat zij tot inzicht en ommekeer komen.

Heer, wij roepen U aan:

Wij bidden U voor onze kerk en haar leiders:
dat wij samen de blijde boodschap waarvan we spreken,
laten zien in onze handel en wandel.

Heer, wij roepen U aan:

Voor onszelf, hier bijeen, bidden wij
dat wij in ons bidden en vieren kracht en inspiratie vinden
om naar mensen toe te gaan die dreigen uit te vallen.

Heer, wij roepen U aan: